

Kendelse

Afsagt den 19. marts 2014 i sag nr. [REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
mod
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Sagens baggrund og parternes påstande

Denne sag, der er modtaget ved Retten i Aarhus den 1. oktober 2013, drejer sig om, hvorvidt sagsøgte [REDACTED] er ansvarlig for den arbejdsskade, der overgik sagsøgeren [REDACTED] den 26. april 2011, og i så fald hvilken erstatnings, der skal fastsættes i den anledning.

Retten har besluttet at udskille spørgsmålet om, hvorvidt sagsøgte [REDACTED] er ansvarlig for arbejdsskaden til særskilt afgørelse, jf. retsplejelovens § 253.

Sagsøgeren [REDACTED] har nedlagt påstand om, at [REDACTED] tilpligtes at anerkende at være ansvarlig for den arbejdsulykke, der overgik sagsøger den 26. april 2011.

Sagsøgte [REDACTED] har nedlagt påstand om frifindelse.

Oplysningerne i sagen

Denne dom indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 a, stk. 2.

[REDACTED] har forklaret, at han i 2008 blev ansat som portner ved [REDACTED] i Vejle. Han skulle mandag til fredag møde fra cirka kl. 4.40 til kl. 12-13. Han låste sig ind som den første og tændte lyset. Bagerne mødte lidt før, men de havde en anden indgang. Fra kl. 5-6 skulle han låse op i varehuset og tænde lys. Det er en gammel bygning med mange steder, hvor der skal låses op og tændes lys. Fra kl. 6 begyndte han at rydde op, inden fragtbilerne kom kl. 7. Han skulle også køre varer på plads.

Den 26. april 2011 var tirsdag efter påske. Han havde senest være på arbejde den forudgående onsdag, hvor han havde ryddet op. Om onsdagen var pappresseren ikke repareret. Den stod i midten af varemodtagelsen. Der er to

pappressere, der står centralt i varemodtagelsen, så alle kan smide kasser i dem. Varemodtagelsen er ét stort lokale med mange hjørner og kroge. Han anslår rummet til 100 m². Pappresseren havde lækket olie i cirka 14 dage før, han gik på ferie. Han skulle ikke reparere presseren, men skulle informere teknikeren [REDACTED] om problemet, hvilket han havde gjort. Han havde også informeret den varehusansvarlige. Man kunne ikke undgå at se spildet. Det var hans ansvar at indberette det. For at forhindre problemer, lagde han kattegrus ud, rundt om hvor maskinen lakkede. Han skiftede gruset hver dag, efter at have fejlet det gamle grus væk. Maskinen havde på ulykkestidspunktet lækket et par liter. Han tør ikke anslå, hvor meget den havde de lækket de dage, han havde lagt kattegrus ud, men det var synligt i kattegruset. Han går ud fra, at [REDACTED] havde andre og vigtigere ting at lave, og at han derfor ikke havde fået repareret presseren. Der var dog blevet skruet en dæklade af presseren. Da han mødte på arbejde den 26. april 2011, havde han ingen forventning om, at presseren var repareret, så han regnede med, at den stadig lakkede. Da han gik på ferie den 20. april 2011, havde han lagt kattegrus ud. Han havde instrueret den medarbejder, der havde lukkevagten i varemodtagelsen, om at lægge kattegrus ud. Alle medarbejdere har sin gang ved pakkemaskinen. Det er sædvanligt, at de ved spild af blandt andet vin eller madolie lægger kattegrus ud.

Den 26. april 2011 mødte han på arbejde kl. 4.40. Han gik ind ved slagterens varemodtagelse, gennem butikken og ud til den store varemodtagelse. Hans første opgave var at tænde lys og computere i slagterafdelingen. Han kom over til den store varemodtagelse cirka kl. 5.20. Ud over pappresserne er al emballage, affaldscontainere og grøntcontainer placeret i varemodtagelsen, hvor der også er lager. Der kan godt stå mange varer, så der er småt med plads. Omkring presserne står plastik og træpaller til afhentning.

Selvom han tændte lyset, var der ikke meget lys, hvis der var stablet toiletpapir og rengøringsartikler til loft. Ofte var der kun en lysning på 10 til 20 centimeter, selvom der skulle have været en afstand på minimum 40 cm. til loftet. Der er intet naturligt lysindfald. Han havde tændt lyset på ulykkestidspunktet. Der stod noget rengøringsmiddel til intern brug på en palle. Pallen stod før presserne. Han skulle hen til trappen for at komme op og tænde lys ved nogle kontorer. Han gik forbi presseren med opvaskemidlet for at sætte det af et andet sted. Han vidste endnu ikke, hvilken af afdelingerne der skulle bruge opvaskemidlet. Hvis opvaskemidlet skulle i kantinen, skulle det i en indkøbsvogn og med en elevator, hvor man ikke kunne bruge en palleløfter. Han var på vej hen for at sætte dunken på en palleløfter eller op i en indkøbsvogn. Han skulle bære den cirka 10 meter. Han gik lige forbi presseren og var af hensyn til tilrettelæggelsen af sin arbejdsdag fokuseret på at registrere, hvad der stod i rummet. Der kan godt have været cirka en meter til passage ved presseren. Hvis han havde kigget ned, kunne han måske godt have set, at der ikke var lagt kattegrus ud, selvom gruset har samme farve som gulvet, men han tænkte ikke over det. Han gik med en afstand på cirka ½ meter til presseren, da han gled og faldt. Han kunne se, at hans tøj blev beskidt af olie.

Der var ikke noget kattegrus. Han blev irriteret over at være faldet, og over at han nu skulle gå rundt i beskidt tøj. Da han faldt, var der ikke andre i varemodtagelsen, men bagerne var sikkert mødt ind. Da den første anden medarbejder mødte ind, formentlig Brian, skældte han ud over, at der ikke var lagt kattegrus ud. Brian sagde, at han godt vidste, at det skulle de have gjort, da de fejede om lørdagen. Han kan ikke se, at han selv kunne have gjort noget anderledes.

Forevist en plantegning over lokalerne har [REDACTED] forklaret, at han, efter at være kommet ind ad personaleindgangen, tændte lys ved slagteren, gik op på første sal for at se til kontorerne, toiletter og kantinen, hvorefter han gik over til varemodtagelsen. I varemodtagelsen er der en lyskontakt lige inden for døren. Begge papressere er cirka $1\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ meter brede og 2 meter høje. De står ved krydset på plantegningen, op ad elevatorvæggen. Pallerne stod ved indgangen til rampen og ved rampens bagvæg. Der var varer umiddelbart inden for døren, men han kan ikke huske hvor mange. Opvaskemidlet stod, som han husker det, på pallerne. Han var ikke først inde i de tilstødende kontorer og fællesrummet. Pallerne og presserne stod nok cirka $1\frac{1}{2}$ meter fra hinanden. Han kan ikke huske, hvor løftevognen stod. Tit står de i kælderen og rundt om i forretningen. Han kan ikke huske, om han tænkte på at hente løftevognen eller indkøbsvognen hen til dunken først.

Han kan forestille sig, at pølen havde en diameter på 70-100 cm. Der var intet afløb i selve rummet. Presseren virker, selvom den lækker olie. Man skal manuelt sætte den til at presse. Den kørte ikke, da han faldt.

Selvom han tændte al muligt lys var der dunkel belysning. Det er refereret under datoen den 23. januar 2012 i hans journal fra Jobcenter Vejen, at han var "faldet i mørke", men de enkelte dele af notatet blev ikke diskuteret nærmere under samtalen. Det var jo mørkt derinde. Man skal hen forbi presseren for at tænde lyse op ad trappen, og lysstofrøret ved rampen bag pallerne var ikke tændt, så der var ikke fuldt belyst fra alle hjælpelys, da han faldt. Hans rute indebar, at han tog opvaskemidlet, før han tændte det resterende lys. Det er dén måde, han er blevet lært op på. Hvis pallerne var stablet op, var der begrænset lys fra lyskilden bag pallerne.

På det tidspunkt, han opdagede lækagen, passede [REDACTED] også to andre forretninger. Han kan ikke huske, om han ringede til [REDACTED] eller om de talte om det i en pause. I de 14 dage op til ferien var det noget, de talte om dagligt. Han sagde til [REDACTED] at det var en hasteopgave, men [REDACTED] havde mange opgaver. Han var på ulykkestidspunktet ikke dén, der bruger pappresseren mest. I månederne efter, han var faldet, blev det ændret, således at portneren skulle hjælpe med at smide pap op i presseren. Det var en hektisk tid, hvor hans egen chef var blevet fyret og alle skulle løbe lidt hurtigere, så han blev ved med at passe sit arbejde efter faldet. Han gik til lægen og tog nogle piller. Det blev ved indtil omkring årsskiftet.

[REDACTED] har forklaret, at han har været varehuschef i 10 år, herunder i Vejle gennem tre til fire år, omfattende ulykkestidspunktet. Han er i dag i Fredericia. Han var øverste chef i varehuset og havde 15 afdelingschefer, der hver havde en stab under sig. Portnerfunktionen hørte under driftschefen, der også havde dekorationsansvaret.

[REDACTED] havde som portner ansvaret for varens vej, indtil den stod i butikken, og for at pap og paller blev sendt retur sammen med anden pant. Overordnet havde han ansvaret for, at varemodtagelsen fungerede. Der var løftehjælpemidler til rådighed i form af palleløfter, indkøbsvogne m.m. Hjælpemidlerne skulle forefindes på varemodtagelsen. Han er ikke bekendt med, at der skulle være problemer med tilgængeligheden af disse.

Når de ansætter nye folk i en given funktion, får de plan og en kontrakt. Første arbejdsdag modtager de nyansatte introduktion og bliver sat ind i, hvordan [REDACTED] opfatter begrebet service. De bliver vist rundt, og der er en introduktion omkring sikkerhed, omfattende hvordan bruger man en kniv, løfte-midler og -teknikker. Efter en måned går introduktionen mest på service i forhold til kunden. Det er typisk driftschefen, der registrerer skader, men han bliver også selv informeret om skader. Han har ikke haft nogen decideret samtale med [REDACTED] i den anledning, men de er meget opmærksomme på at få skader registreret.

Han kan godt huske, at der var en lækage i pappresseren. Det undrer ham, at det skulle have stået på i over 14 dage, men han kan ikke sige, at det ikke var tilfældet. Det er sædvanligt at bruge kattegrus til at opsuge olie. [REDACTED] opgaver på modtagelsen var relativt simple, det var lystænding og til- og frakobling af alarmer, så han havde en kort introduktionsperiode. [REDACTED] var en fornuftig medarbejder, der udførte sit arbejde fornuftigt og sikkert. [REDACTED] forklaring om arbejdsgangen om morgenen svarer til et sædvanligt forløb. Han ved ikke, hvor det yderligere lys i varemodtagelsen skal tændes.

De ansatte havde kattegrus tilgængeligt. Han er ikke bekendt med særlige instruktioner om udlægning af kattegrus ved løbende lækager. Han ville selv opfatte det som naturligt, at der blev udlagt nyt grus i forbindelse med, at det gamle grus blev fejlet op.

Over påsken var der lukket torsdag, fredag, søndag og mandag. Der var typisk én, der tager over og har ansvaret for, at varemodtagelsen kører, når [REDACTED] ikke var der. Han kan ikke huske, hvem der havde vagten i påsken 2011.

[REDACTED] har forklaret, at han i dag er på efterløn, men han har stadig nogle timer ved [REDACTED] hvor han varetager sin hidtidige funktion. Han har siden 1986 stået for virksomhedens maskinpark, lys, køl og frost. I 2011 kørte han én dag om ugen til [REDACTED] Odense og

var ellers i Vejle. Han varetog de samme opgaver i de to varehuse. Han blev kontaktet, hvis der var problemer. Var det akutte problemer, og var han ikke selv til stede, ringede han til en servicemontør. Han afklarede med dén, der ringede, hvor akut forholdet var. Det var en vurdering, han selv foretog ud fra hensynet til produktionen. Ofte spurgte han, om det kunne vente.

I april 2011 havde han en drøftelse med [REDACTED] om en pappresser, der lækkede. Som han husker det, havde han og [REDACTED] en sædvanlig drøftelse af, om det kunne vente. [REDACTED] sagde, at han bare kunne gøre det ved lejlighed, for han havde lagt kattegrus ud. Han kan ikke huske, om han selv havde ferie i perioden. Han kan ikke huske, hvordan [REDACTED] kontaktede ham, herunder om det var medens, han var i Vejle eller i Odense. Maskinen virkede, selv om der var en lækage. Han mener, at [REDACTED] selv fortalte ham om, at han var faldet, men han kan ikke huske hvordan eller hvornår. Da han hørte om hændelsen, ringede han som altid efter en servicemontør, så han kunne få en rapport på problemet. Det var derfor ikke ham selv, der reparerede pappresseren. Han snakkede med servicemontøren efter reparationen. Pappresseren har haft en lækage to gange siden, og han kan ikke huske, hvad der konkret var problemet dengang. Han så den pøl, [REDACTED] var faldet i, men han kan ikke huske om det var før eller efter påske. Det var den pappresser, der står til venstre, der havde en lækage. Pølen var cirka $\frac{1}{2}$ * $\frac{1}{2}$ meter og lå til venstre for maskinen ved pumpen og hydraulikken, det vil sige ved brystværnet. Der står altid tomme paller ved indgangen til rampen og ind i rummet. Han kan ikke huske, om der var kattegrus på den pøl, han så. Som han husker det, var der på ulykkestidspunktet højest gået tre til fem dage efter, han havde fået at vide, at maskinen havde en lækage, uden at den var blevet repareret.

Det kan godt være, han så oliepølen før påske. Udslippet er mindre, når maskinen ikke bliver brugt, men til gengæld kan oliepølen nå at brede sig mere over tiden. [REDACTED] sagde, at der var nogen, der havde fjernet kattegruset, medens han var væk. Det er almindelig viden mellem de ansatte, at de udlægger kattegrus, når der er spild.

Der var en rimelig aktivitet på gangarealet foran maskinen. Lysene sidder så højt, og der er så mange lyskilder, at de ikke kan være hindrede af de opstillede paller og varer. Almindeligvis var det ikke et problem, at der blev stablet for højt. De havde også besøg af brandmyndighederne. Han mødte først kl. 7 og ved ikke, hvordan der så ud midt i rummet, når varerne blev leveret. Man tænder for lyset i varemodtagelsen lige inden for døren. Han kan ikke huske, om der også skal tændes for et armatur ved rampen. Han har fået at vide, at det lys, der tændes inden for døren, aldrig slukkes. Olie er klart som vand, måske en smule gulligt, så det er svært at se på det grå gulv.

Han kan ikke huske, at der var taget et skjold af maskinen inden ulykken.

[REDACTED] har forklaret, at han var elev i kolonialafdelingen i april 2011.

Han skulle gennem varemottagelsen hver dag. Pressemaskinen spildte en gang imellem olie. Han kan ikke huske, om der havde været spild op til [redacted] fald. Når der var spild, blev der udlagt kattegrus. Det var [redacted] der sørgede for det. Han hørte om ulykken samme dag, den var sket, fra nogle af de andre. Han talte også med [redacted] om det. Han ved ikke, om kattegruset var fjernet på ulykkestidspunktet. Det var ikke almindeligt kendt, at man kunne opsuge spild med kattegrus, men han vidste, at der var udlagt kattegrus ved presseren. Han har ikke fjernet noget kattegrus fra maskinen, og han kan ikke huske, at [redacted] efter ulykken påtalte over for ham, at der ikke var lagt kattegrus ud. Hvis der var udlagt kattegrus, ville han selv gå uden om det, for det grisser.

Parternes synspunkter

Sagsøgeren [redacted] har i overensstemmelse med sit påstandsdokument af 28. november 2013 navnligt gjort gældende, at sagsøgte efter arbejdsmiljøloven og de i medfør af loven udstedte bekendtgørelser og anvisninger har en streng forpligtelse til at sørge for, at arbejdet kan udføres fuldt ud sikkerhedsmæssigt og sundhedsmæssigt forsvarligt, jfr. blandt arbejdsmiljølovens §§ 38 og 42, og at arbejdsgivers ansvar efter arbejdsmiljølovgivningen er udtryk for en streng omsorgsforpligtelse, hvorefter ansvaret for at sikre arbejdspladsens forsvarlighed ikke kan overlades til andre.

Arbejdsgiver har derudover en tilsyns- og instruktionsforpligtelse, jfr. arbejdsmiljølovens §§ 16 og 17, og at At-vejledning A.1.6 fra februar 2002 angiver, at arbejdsgiveren skal være særlig opmærksom på fald på gulv som følge af spild.

Sagsøgeren har herved anført, at det ved sagens afgørelse må lægges til grund, at sagsøger faldt som følge af oliespild fra pappressemaskinen, idet denne i en længere periode forud for faldet havde spildt olie, uden at den var blevet repareret, og at spildet var blevet imødegået ved at udlægge kattegrus for at opsamle dette, men at der ikke var sket reparation på grund af travlhed hos den reparatør sagsøgte havde ansat. En lille uge forud for ulykken havde sagsøger været feriefraværende, i hvilken periode kattegruset var blevet fjernet uden at være blevet erstattet, så spildet var løbet ud på gulvet, der anvendes til almindelig færdsel, og derfor ikke udgjorde et fuldt forsvarligt arbejdsmiljø.

Sagsøgeren har endvidere anført, at sagsøgte har haft en forpligtelse til at sikre, at reparationen skete uden ugrundet ophold og indenfor kort tid, og i hvert fald, hvis dette ikke kunne ske, at der var klare instrukser til medarbejderne om opsamling eller andre sikkerhedsforanstaltninger med henblik på at imødegå, at maskinen dryppede olie ud i gangarealet. Navnlig ved helligdage skulle sagsøgte være særlig opmærksom på opsamling, da stort spild ellers kunne ske. Imidlertid har en medarbejder i forbindelse med sagsøgers feriefravær fjernet kattegruset, selvom det burde have stået den pågældende klart,

at der derved ville ske et fortsat spild med risiko for færdslen.

Sagsøgeren har gjort gældende, at sagsøger der var uforberedt på at der ikke var sket en opsamling af spildet og derfor var olie på gulvet, og som ydermere kom bærende på en stor dunk vaskemiddel havde ikke nogen rimelig mulighed for at imødegå faren.

På denne baggrund gør sagsøgeren gældende, at sagsøgte er ansvarlig, dels direkte ved som arbejdsgiver ikke at have levet op til forpligtelserne i arbejdsmiljølovgivningen, dels efter DL 3-19-2 som et hæftelsesansvar for den eller de medarbejdere, der havde fjernet kattegruset/opsamlingen af olien uden at erstatte det, hvorved spildet over weekenden kunne føre til oliespild ud i selve gangarealet med åbenbar fare for færdslen og risikoforøgelse for netop den indtrådte faldskade.

Sagsøgeren har bestridt, at sagsøger skulle have udvist nogen form for egen skyld, der kan medføre, at sagsøgte ikke er ansvarlig, eller at ansvaret skal reduceres.

Sagsøgeren har herved anført, at sagsøger havde ikke mulighed for at bestemme, at maskinen skulle laves eller hvornår, men at sagsøger havde sørget for at give meddelelse om oliespildet, dels til forretningens ledelse og dels til den pågældende servicemontør, og at sagsøgeren i mellemtiden sørgede han bedst muligt for opsamling af olien via udlægning af kattegrus og instruerede forskellige personer i butikken om, at dette skulle ske. Da sagsøgeren i dagene forud for ulykken havde han været feriefraværende og havde derfor ikke nogen mulighed for at imødegå den fare der opstod ved, at nogen havde fjernet kattegruset uden at lægge noget nyt ud i hans ferieperiode.

Der er ikke i øvrigt udvist en sådan egen skyld eller uforsigtighed, der i forhold til arbejdsgivers ansvar kan føre til en begrænsning af arbejdsgiver, sagsøgtes ansvar, eller reduktion i erstatningen i øvrigt.

Sagsøgte [redacted] har i overensstemmelse med sit påstandsdokument af 4. februar 2014 gjort gældende, at sagsøger var bekendt med, at den pågældende pappressemaskine ind imellem kunne lække olie, og han var også bekendt med, at dette var tilfældet omkring ulykkestidspunktet.

Sagsøger havde med sagsøgtes tekniker [redacted] aftalt, at [redacted] kunne foretage reparation ved lejlighed, og sagsøger var fuldt ud bekendt med, hvilke foranstaltninger der skulle træffes i tiden frem til teknikerbesøget, nemlig udstrøning af kattegrus. Sagsøger havde ansvaret for pappressemaskinen, og sagsøger har ikke over for nogen, heller ikke over for teknikeren, tilkendegivet, at tilsynet med maskinen var akut.

Sagsøger kan ikke have været ubekendt med, at teknikeren ikke havde priori-

teret at udføre tilsyn, idet det mindre olieudslip uden problemer kunne opsluges ved hjælp af kattegrus. Hertil kommer, at sagsøger selv har oplyst, at faldet skete, mens sagsøger bar en dunk med opvaskemiddel på ca. 25 liter, og det på trods af at der i butikken forefindes forskellige hjælpemidler til tunge løft i form af palleløfter, sækkevogne mm. Endvidere har sagsøgeren tilkendegivet, at faldet skete, mens der var mørkt, og sagsøger har således af egen drift undladt at tænde lyset i arbejdsområdet.

Hændelsen kan således i det hele henføres til sagsøgers egne forhold, og det bestrides, at sagsøgte har handlet ansvarspådragende i sagen.

Rettens begrundelse og afgørelse

Efter forklaringerne, var begge sagens parter bekendte med, at der før påsken 2011 var konstateret en lækage ved pappresseren, og at der for at dæmme op for oliespild fra lækagen skulle strøs kattegrus ud ved pappresseren. Efter forklaringerne kan det ikke lægges til grund, at lækagen opstod 14 dage før faldulykken. Herefter finder retten, at [REDACTED] ved instruktionen om de generelle forholdsreglerne ved spild har sikret, arbejdet i varemodtagelsen kunne udføres sikkerhedsmæssigt og sundhedsmæssigt forsvarligt, jfr. blandt arbejdsmiljølovens §§ 38 og 42, samt arbejdsgiverens tilsyns- og instruktionsforpligtelse efter arbejdsmiljølovens §§ 16 og 17.

Retten finder ikke, at [REDACTED] har sandsynliggjort, at der på faldtidspunktet ikke var udlagt kattegrus på oliespildet. Retten har herved lagt vægt på vidnet [REDACTED] forklaring, hvorefter der op til ulykkestidspunktet var udlagt kattegrus ved presseren, samt at han ikke havde fjernet kattegruset, og at [REDACTED] ikke i forlængelse af sit fald påtalte det manglende kattegrus over for ham.

Da der ikke kan ses bort fra, at en kollegas utilstrækkelige udstrøning af kattegrus kan have medvirket til uheldets indtræden, finder retten imidlertid, at [REDACTED] som arbejdsgiver har pådraget sig ansvar over for [REDACTED] i anledning af faldulykken, jf. Danske Lov 3-19-2.

Ud fra [REDACTED] forklaring om lækagens omfang og placering, finder retten, at det var muligt at gå uden om pappresseren uden at træde i kattegruset med oliespildet. [REDACTED] havde efter sin egen forklaring ikke nogen forventning om, at lækagen var udbedret, da han mødte på arbejde efter påske. [REDACTED] der vidste, at der i rummet alene kunne etableres en dunkel belysning ved lyskontakterne inden for døren, valgte imidlertid at løfte en større dunk, og med denne i armene gå forbi pappresseren, uden at have sit fokus på et muligt spild, hvorefter ulykken indtrådte.

Herefter finder retten, at [REDACTED] herved har udvist en så uforsvarlig ad-

færd, som har medvirket til skadens indtræden, at erstatningen skal nedsættes til halvdelen.

Thi bestemmes:

Sagsøgte, [REDACTED] er ansvarlig for den skade, [REDACTED] blev påført ved arbejdsulykken den 26. april 2011.

På grund af udvist egen skyld, nedsættes det af ansvarsgrundlaget flydende erstatningsansvar med halvdelen.

Omkostningsafgørelsen udskydes til sagens endelige afgørelse.

Anette Fogh

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Retten i Aarhus, den 19. marts 2014.

Gitte Baarsch, kontorfuldmægtig